

RISASTÓR OLJUHAVN Í UMBÚNA

Í TÍ LÖTU OLJA ELLA GASS VERÐUR FUNNIÐ Í FØROYSKU UNDIRGRUNDINI, ER RUNAVÍKAR KOMMUNA TIL REIÐAR AT FARA UNDIR AT GERA EINA RISASTÓRA OLJUHAVN MILLUM SKÁLA OG SKÁLFIJØRÐ. HAVNAMEISTARIN ER FEGIN UM OLJUHAVNINA, MEN HON TEKUR TÓ EISINI NAKAÐ FRÁ HINUM HAVNAAKTIVITETUNUM

Ingolf S. Olsen

Løtuni eru okkurt um 18.000 fermetrar tøkir í Runavíkar Havn til aktivitetirnar í sambandi við olju-útgerðarhavnina. Tað er ríkiligt til leitiaktivitetin sum higartil hevur verið, men skuldi okkurt leitisamtak rakt við olju ella gass í rakstrarverdum nøgdum, fleirfaldast tørvurin.

Og í tí løtu, tað hendir, er Runavíkar Kommuna til reiðar at trýsta á startknøttin og fara undir at byggja eina nýggja, risastóra havn næstan inni á botni á vestara armi á fjørðinum, í óbygda økinum millum Skála og Skálafjørð.

Seinastu fyra árinu hevur kommunan brúkt einar tvær milliúnir krónur til ymiskar kanningar í tí sambandinum, millum annað umhvørviskanningar og loyviskanningar viðvíkjandi lendinum.

– Vit hava havt allar áhugapartar inni, so alt tað formella kann verða upp á pláss, og vit kunnu fara undir at gera havnina við stuttum skotbrái, sigur Tórbjørn Jacobsen, havnameistari í Runavíkar Havn og vara-borgarstjóri í Runavíkar Kommunu.

HUNDRAÐTALS MILLIÓNIR

Enn er talan bert um eitt strategiskt skitsuprojekt, og tí eru ikki neyvar ásetingar gjørdar um stødd og prís.

– Men vit tosa um nakrar hundrað metrar av kajkanti og eitt havnaøki á einar 500.000 fermetrar. Við øllum anleggum og fasilitetum verður prísurin fleiri hundrað milliúnir krónur, kanska út móti milliardini, so tað er eyðsæð, at hetta er ikki ein verkætlan, sum kommunan einsamøll klárar at lyfta, og heldur ikki ein verkætlan, sum fer í gongduttan so, at vit vita, at brúk verður fyri henni – tað vil siga, at teir sum leita, fara at raka við okkurt, sigur Tórbjørn Jacobsen.

Verður olja funnin, og arbeiddið at gera nýggju oljuhavnina sett í gongd, verður tað mest sannlíkt saman við oljufeløgnum.

– Tað eru jú tey, sum mugu væntast at hava áhuga í einari framkomnari olju-útgerðarhavn, sum er før fyri at tæna einari olju- og gassframleiðslu á feltinum. Vit inn-rætta okkum frammanundan fullkomiliga eftir krøvunum frá oljuvinnuni, serliga trygdarkrøvunum, og tað verður eisini gjørt

– Teir fasilitetirnar, vit kunnu bjóða her, eru nóg góðir til leiting. Síðani leitingin byrjaði er jú bara eitt hol borað umleið annað hvørt ár. Men verður framleiðsla á feltinum, skulu heilt aðrir fasilitetir til, og tað skulu vit verða fyrireikað til, sigur Tórbjørn Jacobsen, havnameistari í Runavík

her. Annars gevur tað onga meaning, sigur havnameistarin og býráðspolitikarin.

HERD KRØV

Síðani á sumri 2010 hevur hann verið havnameistari í stóru kommununi í Eysturoynni, og hesi árinu eru krøvini frá oljufeløgnum støðugt vorðin herd.

– Tað er serliga viðvíkjandi trygdini, at tey verða herd, og vit síggja eisini, at tað ítøkiliga hendir okkurt her, hvørja fer onkur ógvuslig hending er í oljuvinnuni úti í heimi. Til dømis sóu vit, at nýggj krøv vórðu sett her eftir álopið á oljuinstallasjonirnar hjá Statoil í Algeria í fjør, greiðir Tórbjørn Jacobsen frá.

Av somu orsök er tað orkukrevjandi at reka eina oljuhavn, og tað kostar eisini pengar at lúka øll krøvini.

– Oljuvinnan tekur ongi atlit til, at forholdini eru smá her, og at her er friðarligt. Krevja teir, at havnalagið verður avbyggt, so skal tað bara gerast – um so var, at oljufeløgini virkaðu út frá Funningsfirði, høvdu krøvini verið tey somu sum í Stavanger staðfestir Tórbjørn Jacobsen.

1. apríl fær ASB sum veitingarmiðstøð ræðisrættin yvir øllum havnaøkinum norðan fyri fiskarihavnina. Í tí sambandinum verður girðingin afturlatin við einum elektroniskum portri, so ongin sleppur inn á økiðuttan loyvi. Eisini hetta er liður í herdum trygdarkrøvum.

IKKI BARA GULL

Tað var ein sigur, tá oljufeløgini í 2001 valdu sær Runavík sum oljuútgerðarhavn, og á staðnum eru tey enn fegin um, at hava ta støðuna. Men fyri Runavíkar Havn er tað

ikki ein treytaleyst góður handil. Til dømis vóru netto havnainntøkurnar í fjør, tá ongin brunnur varð boraður, 6,1 milliún krónur, meðan tær vóru 4,6 milliúnir krónur í 2012, tá nógur aktivitetur var í sambandi við boringina í Brugduni II.

– Tá havnin skal vera tøk sum olju-útgerðarhavn, mugu vit ofta siga nei til nógv onnur skip, ið ætla sær higgar, millum annað russisku skipini, sum vit annars tjena fitt av pengum upp á. So tað er ikki altíð, at tann stóri vinningurin hjá okkum er at heinta í oljuhavnini. Men oljuvinnan hevur stórar ringvirkningar, so hjá vinnuni her um leiðir kann tað sagtans geva nógv, um tað so onkuntíð gevur minni hjá okkum, sigur Tórbjørn Jacobsen.

GÓÐ KAPPINGARSTØÐA

Hann hevur sum so onga meaning um, at Vágur nú eisini bjóðar seg fram sum oljuhavn, men heldur Skálafjørðin vera í einari góðari kappingarstøðu.

– Marknaðurin skuldi prekvilfisera seg, og Runavík vann í 2001. Allar tær fortreytirnar, sum tá vóru, eru her enn og eru, um nakað, vorðnar betri. Flogvøllurin er trý korter til ein tíma hiðani og Havnin nakað tað sama. Tað hevur ógvuliga nógv at siga. Eg vænti, at um olja verður funnin, so verður gongdin fram eftir, at vit fara at samstarva við aðrar kommunur og havnir í sambandi við veitingarnar. Her hugsi eg serliga um Havnina, tí har er øll tann almenna umsitingin. Høvuðsbasan fer tó at verða verandi her á fjørðinum, sigur Tórbjørn Jacobsen.